

der, som bekendt, har været forskellige Meninger om; jeg konstaterer det kun som et Faktum, naar jeg siger, at der selv inden for Gjeffligheden er forskellige Meninger, derom og ogsaa i de forskellige Lande, idet der, som bekendt, i Sverige og Tyskland ingen Hindringer lægges i Vejen for Gjefflighedens Deltagelse ved denne Lejlighed. I de katolske Lande er det anderledes, idet, som det maatte ogsaa vil være flere af de ærede Herrer bekendt, Paven har forbudt de katolske gjefflige at medvirke ved nogen Ligbegængelse, som sfer ved Ligbrænding. Jeg kan derfor i det hele taget slutte mig til, hvad den ærede sidste Taler udtalte, nemlig, at det ikke forekom mig at være rigtigt, at sfrue hele denne Sag op til at være en Sag af meget stor Betydning. Det er for saa vidt en fredelig lille Forholdsregel, som uden Tvivl kun vil have til Følge, at der aabnes et forholdsvis ringe Antal Medborgere Ud-gang til at saa deres Lig opløste paa den Maade, som de synes om, og det er en Lov, som for Resten ikke har i Sinde at gribe ind i noget andet Menneskes Følelser eller Forestillinger eller lægge noget Baand paa enten Folketirken eller andre her i Landet værende religiøse Samfund.

Maalen: Ja, det kan nok være, at denne Reform er kommen til os paa en vis skilsferdig Maade, og at Forslaget ser saa bestemt ud, men ligesuldt maa vi dog ikke overse, at det er en Reform af en vis Betydning. Indtil nu den Dag i Dag er der kun Tale om en Behandlingsmaade af af-sjælede Vægemer. — nu indfører denne Lov Muligheden af en anden Behandlingsmaade. Den indfører altsaa en Sondring, hvor der tidligere har været en Enhed. Og det er en Reform, om hvilken man ikke kan sige andet, end at den behandler et delikat Emne, for saa vidt den sætter Følelsen i Bevægelse, baade Følelsen for, hvad man skylder Pieteten for de afdøde, hvor den er til Stede, og tillige den religiøse Følelse. Og det er for saa vidt ganske naturligt, at den dog vækker en vis Bevægelse inden for Samfundet. Jeg vilde ønske, at en Reform som denne kom som et Regeringsforslag og ikke som et Forslag udgaaet fra privat Initiativ; thi det er vist, at naar et Forslag kommer fra Regeringen, saa er det Regeringen, der ifølge sit Forslag har fundet, at det var nødvendigt og forsvareligt at indføre denne Ordning, som her foreligger, og saa havde vi for saa vidt Regeringen at holde os til som Ophavet. Nu kommer det derimod fra et af Tingene, og den højtærede Regering har nøjedes med at stille sig mere negativt

over for det ved blot at sige: Vi finde ikke tilstrækkelig Grund til at modsætte os denne Ordning, naar Rigsdagen endelig vil have den gennemført. Det er altsaa os, hvem Ansvaret i første Række kommer til at hvile paa, medens Regeringen har indtaget en mere tilbageholdende Stilling. Det er derfor ogsaa rigtigt, at et saadant Forslag, udgaaet fra det private Initiativ, gøres til Genstand for en særlig Granskning og Kritik, for saa vidt det er Rigsdagen, der i første Række bærer Ansvaret.

Naar man nu vil undersøge dette private Forslag, er der ogsaa en Mangel der-ved, for saa vidt de vejledende, oplysende Bemærkninger, som i Reglen ledsage Regeringsforslagene, mangle her. Man sender et saadant Lovforslag ind uden videre Forklaring eller Motivering, og det er saa overladt os selv at udfinde de Synspunkter, hvorfra Sagen skal ses, og derigennem søge saa vidt muligt at komme til den rette Forstaelse. Men det kan jo have sine Banstigeligheder, thi naar man spørger: Hvilket er det egentlige Motiv, som har fremkaldt dette Lovforslag? Hvad er det for et Formaal, der søges naaet derved? Saa er det historisk givet, at det er hygieiniske Krav, der have fremkaldt det — det er Hygieinen. Saa vidt jeg har forstaaet, har det altid været den, der har været stillet i Spidsen, men nu frastalbes dette Krav fuldstændig; der tillægges det i alt Fald ikke længere nogen tilstrækkelig Betydning. Det er blevet udtalt af den højtærede Justitsminister, at paa det sanitære Hensyn maatte man ikke lægge afgørende Vægt. Jeg skal ikke komme ind derpaa, men kun for mit Bedkommende udtale, at jeg ogsaa finder betræftet, at i den medicinske Verden bliver den Stemning mere og mere almindelig, at man har overdrevet Betydningens af Kirkegaardenes Farlighed i sanitær Henseende. Jeg har saaledes læst i den berlinste Vægekongresses Forhandlinger et Foredrag af en Læge, som begyndte med at sige: Mit Emne er sat sidst paa Dagsordenen; jeg betragter det som et Omen for, at Raastanden om Kirkegaardenes Farlighed vil finde sin endelige Begravelse. Og jeg har faaet meddelt Forhandlinger i det medicinske Selskab i Kristiania, hvor den ene Læge efter den anden erklærer, at der fra et hygieinist Standpunkt ikke er nogen som helst Grund til at brænde Lig. Der er en Bemærkning, som fremkom under disse Forhandlinger, som særlig har interesseret mig netop som Bidrag til at belyse, hvilken Betydning der kan tillægges de Forbilleder, der hentes fra Udlandet. En af Lægerne udtalte nemlig: „Ovis jeg boede i Italien,